

Samenvatting richtlijn: Tularemie

Categorie	Informatie - Actie
Kliniek	Zeven verschillende ziektebeelden, variërend van asymptomatisch tot sepsis en orgaanfalen. Start met abrupte temperatuurstijging, hoofdpijn, spierpijn, koude rillingen en – bij de intestinale/oropharyngeale vorm – keelpijn. Respiratoire symptomen, buikpijn en diarree kunnen optreden. Alle vormen van tularemie kunnen worden gecompliceerd door hematogene uitzaaiing met als gevolg secundaire pleuropneumonie en/of sepsis. Bij de ulceroglandulaire vorm (meest voorkomend in Europa) ontstaat een rode, pijnlijke papel (differentiaal diagnose anthrax), die na enkele dagen ulcereert. Aansluitend ontstaat een regionale lymfklierzwelling.
Diagnose	Directe diagnose: > Bacteriële kweek. > PCR op weefselbiopten en punctaten, is vooral bruikbaar in de eerste weken na infectie wanneer serologisch onderzoek nog negatief is. Indirecte diagnose: Antistoffen tegen <i>F. tularensis</i> kunnen aangetoond worden met verschillende commercieel verkrijgbare methoden, waaronder een serumagglutinatietest. Antistoftiters zijn doorgaans negatief in de eerste ziekteweek. Na 2 weken zijn titers bij de meeste patiënten positief, met een piek na 4-5 weken. Hoge titers kunnen tot jaren na infectie persisteren. In het referentielaboratorium (CODA-CERVA) worden isolatie, PCR, ELISA en sneltesten uitgevoerd.
Incubatieperiode	Meestal 3 tot 5 dagen, maar kan variëren van 1 tot 21 dagen.
Besmettelijke periode	Besmetting met <i>F. tularensis</i> van mens op mens komt niet voor.
Reservoir	De Europese haas naast recent geïdentificeerde gastheren als de vos, de wilde beer en de wasbeer. Oppervlaktewater, met uitwerpselen besmet hooi en stro, en teken en muggen vormen de belangrijkste vectoren.
Besmettingsweg	> Directe transmissie vanuit een dierlijk reservoir: hanteren (villen) van een geïnfecteerd dier, eten van onvoldoende verhit vlees van geïnfecteerd dier of dierenbeten (knaagdieren, katten en honden), > Door steken of beten van besmette muggen respectievelijk teken of vliegen, > Besmetting vanuit het milieu door drinken van besmet water of aerogeen door inhalatie besmette aerosolen (hooien of maaien). > Gebruik als biologisch wapen: grootschalige verspreiding via aerosol.
Risicogroepen	Jagers, landbouwers, recreanten in bosgebieden en laboratoriummedewerkers.
Maatregelen bij een geval	
1. Bronopsporing	Bij een incidenteel geval moet gericht omgevingsonderzoek naar het voorkomen van <i>F. tularensis</i> worden verricht.
2. Contactopsporing	Niet van toepassing. Wel is het van belang ziekte bij andere personen die mogelijk aan dezelfde bron zijn blootgesteld actief en tijdig op te sporen.
3. (Chemo)profylaxe	Postexpositie profylaxe bij laboratoriummedewerkers na een accident waarbij een besmette aerosol is vrijgekomen.
4. Wering	Niet van toepassing.
Meldingsplichtig	Ja, Een meldingsplichtige infectieziekte aangeven